

Lausunto

30.01.2025

Asia: VN/32825/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Espoon kaupungin kulttuurin tulosityksikkö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi. Keskitymme tässä lausunnossa kommentoimaan lakiluonnosta kulttuurivirastosta.

Kannatamme opetus- ja kulttuuriministeriön alaisten virastojen ohjauksen kehittämistä sivistyshallinto 2030 -raportissa ehdotettuun suuntaan. Ministeriössä on oltava selkeä strateginen kokonaisnäkemys sivistyshallinnon kokonaisuudesta ja kulttuurin ja taiteen alan toiminnasta, sekä mahdollisuus virastojen selkään ohjaukseen. Kulttuuriviraston tulee olla yhteiskunnallisesti vaikuttava, sen tulee keskittyä pitkäjänteisesti tärkeimpiin tavoitteisiinsa. Uusi suurempi kulttuurivirasto toivottavasti saa näkyvämmän roolin.

Kulttuuriviraston tehtävistä on säädetty lakiluonnoksessa nykyistä lakia vähäsanaisemmin. Viime vuosien aikana Taiteen edistämiskeskus on lähestynyt kuntakenttää ja ottanut entistä paremmin huomioon kuntien ja kaupunkien merkittävän roolin kulttuurin ja taiteen rahoittajana ja edistäjänä. Tämä on ollut osa TAIKEN palvelujen kehittämistyötä. Kun viraston tehtävistä säädetään lakiluonnoksessa niukasti, nousee huoli siitä, kuinka palveluille ja kehittämistyölle jatkossa käy. Kulttuurivirasto on tärkeässä roolissa vastavalmistuneessa kulttuuripoliittisessa selonteossa, jossa yksi pitkän aikavälin neljästä tavoitteesta on ”Kulttuuri on jokaisenoikeus”. Toivomme, että jatkossakin kulttuurivirasto on nimensä mukaisesti, myös kuntien kulttuuritoiminnan, eikä vain korkeataiteen edistäjä.

Apurahapäätösten kokonaisuudistus on selkeä erillinen kokonaisuus virastojen yhdistämisuudistuksesta. Taiteen autonomisuus sekä apurahapäätöksenteon riippumattomuus ovat

uhattuna ehdotetussa lainsäädännössä. Vertaisarviointi on olennainen taiteen autonomista asemaa turvaava periaate ja se on syytä kirjata myös lain tasolla. Olisi myös hyvä kirjata enemmän siitä, kuinka taide- ja kulttuurineuvosto nimitetään eli miten varmistetaan se, että neuvosto on aidosti taiteen kenttää edustava asiantuntijajoukko ja sen nimitysprosessi avoin, riippumaton ja läpinäkyvä. Nimeäminen on erityisen tärkeää, jos neuvosto on niin pieni, kuin luonnoksessa nyt ehdotetaan. Näin pienen joukon on vaikea edustaa tasapuolisesti eri alueiden, kielten ja taiteenalojen näkökulmia.

Kasvi Tiina
Espoon kaupunki - Kulttuurin tulosityksikkö